

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Мізік Ю.І., канд. екон. наук, доцент, Тимохіна Г.С., магістр, Артеменко Г. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

За умов європейської інтеграції постають завдання подальшої активізації соціальної політики України. Разом з цим ефективний внутрішньофірмовий контроль за використанням трудових ресурсів і коштів на оплату праці значною мірою сприяє зростанню продуктивності праці, зміцненню трудової дисципліни та ефективному застосуванню встановленої системи оплати праці.

У рамках внутрішнього аудиту здійснюється не тільки детальний контроль за всіма напрямками господарської діяльності підприємства, але і контроль за політикою та якістю менеджменту. Внутрішні аудитори забезпечують захист від помилок і зловживань, визначають „зони ризику” і можливості усунення майбутніх недоліків або недостач, допомагають ідентифікувати й „посилити” слабкі сторони в управлінні суб’єктом господарювання.

Аудит розрахунків з оплати праці відіграє важливу роль у системі як внутрішнього аудиту, оскільки полягає у встановленні достовірності первинних даних, що стосуються реальності зобов’язань з оплати праці, законності проведених розрахунків, повноти та своєчасності відображення даних в первинних документах і облікових регістрах, правильності ведення обліку зобов’язань із заробітної плати, зі страхування та з бюджетом і його відповідності національним П(С)БО, достовірності відображення зобов’язань у звітності господарюючого суб’єкту [1,2].

Внутрішній аудит розрахунків з оплати праці можна розглядати як процес пізнання, розділивши його на три стадії: початкову, дослідницьку, завершальну. Кожній з цих стадій характерні свої етапи роботи в залежності від виду перевірки, об’єкту, цілей перевірки. На початковій стадії внутрішній аудитор вивчає стан розрахунків з оплати праці, зміни, які відбулися за поточний період, визначає і конкретизує об’єкти контролю, розробляє план і програму внутрішнього аудиту.

Для встановлення певної методики організації внутрішнього аудиту розрахунків з оплати праці можуть бути запропоновані певні заходи документального контролю, які зображено на рис. 1.

На дослідницькій стадії внутрішнього аудиту шляхом виконання аудиторських процедур здійснюють збір доказів щодо об’єктів аудиту, а саме розрахунків з оплати праці. Для цього використовують такі прийоми, як: документальна перевірка, вибіркова перевірка, анкетування, тестування, інвентаризація розрахунків, підрахунок

Рис. 1 – Методика проведення документального контролю розрахунків з оплати праці

Під час виконання внутрішнього аудиту розрахунків з оплати праці необхідно приділити увагу наступному:

1. Перевірка дотримання підприємством діючого трудового законодавства (вивчення систем оплати праці, які застосовуються, оформлення наказів, контрактів, угод тощо).

2. Вивчення вірогідності первинних документів з нарахування заробітної плати.

3. Перевірка правильності й обґрунтування нарахування заробітної платні основної, додаткової, відрядної, погодинної, розрахунків з середнього заробітку, заробітної платні сумісникам тощо).

4. Перевірка правильності зроблених відрахувань із заробітної платні (документальної обґрунтованості і законності відрахувань, своєчасності перерахування утриманих сум за призначенням).

5. Контроль правильності віднесення оплати праці на відповідні рахунки бухгалтерського обліку.

8. Перевірка відповідності даних аналітичного і синтетичного обліку розрахунків з оплати праці та достовірності розкриття інформації в звітності підприємства.

На завершальній стадії внутрішнього аудиту здійснюють оцінку і аналіз одержаних доказів, угруповання і систематизацію виявлених недоліків, узагальнення матеріалів перевірки і складання звіту. Проводиться обговорення результатів перевірок внутрішнього аудиту з керівництвом підприємства, розробляються заходи за результатами перевірки. На цій стадії частіше всього використовують такі елементи методу аудиту: угруповання, систематизацію, оцінку, узагальнення.

За результатами перевірки складається звіт внутрішнього аудитора, де систематизуються та аналізуються виявлені помилки й порушення та визначають їх можливий вплив на достовірність показників фінансової, податкової та статистичної звітності. Так, сальдо рахунку 66 у формі № 1 «Баланс» переноситься в рядок 1630 «Поточні зобов'язання по оплаті праці», а витрати на оплату праці за звітний період показуються у формі № 2 «Звіт про фінансові результати» - у рядку 2505 «Витрати на оплату праці». Крім того, інформація щодо нарахування і виплати заробітної плати використовується для складання звітів по Формі 1-ДФ, та розрахунків сум внесків до фондів соціального страхування та Пенсійного фонду України.

Список використаної літератури:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-uhgalterskogo/>